

AAMUN KOITTO

Karjalan hiippakunnan seurakuntien ja PSHV:n lehti

5 ♦ 29.11.2013 ♦ 7 €

JUMALANPALVELUKSET

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

Ikonin on muistutus pyhän läsnäolosta.

Jumalanäidin Tihviniläisen ikonin kirkko.

Kristus syntyy - kiittäkää!

12

3

8

- 4-5 **Jumalanpalveluksen aakkoset**
Jumalanpalvelustilalla ja palveluksen tapahtumilla on kaikilla oma merkityksensä.
- 6 **Helmenkalastaja**
Pyhässä liturgiassa koemme voimakkaasti kaiken sen mitä varten me ja kirkkomme olemme olemassa.
- 7 **Ponomarin tehtävä**
Vuosikymmeniä alttaripalvelijana
- 8-9 **Pyhäkköemme**
Taipaleen Jumalanäidin Tihviniläisen ikonin kirkko.
- 10-11 **Seurakunta**
Taipale ja ONL
- Kulmakiven rakentajat
- 12-13 **Kasvokkain**
Vieno Mensonen palvelee kirkkoa ikonimaalauksen ja kirkkolaulun kautta.
- 14-15 **Takarivin ristinmerkki**
Takarivistä tarkkaillen pysyy lähes huomaamattomana mukana yhteisessä hengityksessä.
- 16-19 **Uutisvaaka, vieraskirja, media**
- 20-21 **Kirjat, opetusta venäjäksi**
- 22-23 **Ilmoituksia**
- 24 **Isien opetuksia**

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Timo Honkaselkä, pastori Johannes Hättinen, pastori Tuomas Järvelin, pastori Tuomas Kallonen ja toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 258, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi
Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki puh. 044 4259 259, teija.martikainen@valamo.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki), Tuohusmyymälät (Valamo ja Helsinki) ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 17.2.2014 **Seuraavan numeron aineistopäivä** 13.1. **Kannen kuva** Pentti Potkonen

iankaikkisesti

Joulukirkkoon rientäkää jouluyönä!

Kristus syntyy, kiittäkää – Joulukirkkoon hiihtäkää! Näin kirjoitti leikkisä kanttoriveljeni minulle joulun alla viitisen vuotta sitten joulutervehdyksessään. Näytin viestiä omille ja Perhekodin lapsille. Heistä se oli niin hauska, että tuon viestin kautta sain heidät mukaani kirkkoon. Aamu-unisina ja tietoisina kirkon tavoista he totesivat jälkeensä, että eikö liturgiaa voisi toimittaa jouluna yöllä samoin kuin pääsiäisenä, niin silloin mekin jaksaisimme paremmin valvoa ja osallistua pyhiin palveluksiin.

Lasten suusta tulee usein totuus. Heidän esittämää ajatusta voimme tarkastella ainakin kahdesta kirkollisesta näkökulmasta. Ensimmäinen on hyvä miettiä asialle raamatullisia pyhiä perusteita. Luukkaan tutussa jouluevankeliu-
missa me kuulemme luettavan, että ”sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa” (Luuk. 2:8). Yöllä siis enkeli ilmoitti ilosanoman, suuren ilon koko kansalle siitä, että meille on syntynyt Vapahtaja.

Toinen puoltava seikka lasten toiveelle löytyy jo varhaiskirkon perinteestä. Isät nimittäin opettivat, että mitä suurempi juhla, niin sitä varhaisempi liturgia. Juhlien juhlaa ja riemu-
jen riemua, pääsiäistä vietetään kirkoissamme heti kolmannen vuorokauden alkaessa. Samoin myös kaikkien juhlien Äitiä, joulua, voimme kirkollisesti juhlaa jo heti uuden päivän alussa.

Kirkollisista muutoksista on hyvä kertoa etukäteen. Pyhän Nikolaoksen seurakunta puhuu pappien ja kanttorien, uskonnonopettajien sekä lasten- ja nuortenohjaajien kautta etukäteen siitä, että joululiturgia toimitetaan yöllä katedraalissa Kuopiossa sekä Juankosken että Piellaveden kirkoissa.

Rovasti Olavi Matsi

Kristus syntyy – kiittäkää!

Kristuksen syntymäjuhlan troparissa, kirkkoveisussa lausumme: ”Sinun syntymästäsi, Kristus, meidän Jumalamme, koitti maailmalle tiedon valkeus, sillä siitä lähtien tähtien palvelijat tähden kautta oppivat kumartamaan Sinua, vanhurskauden Aurinkoa, ja tuntemaan Sinut, Koiton korkeudesta. Herra, kunnia olkoon Sinulle.”

Vanhassa testamentissa Jumala lähestyy ihmisiä monin tavoin Israelin profeettojen välityksellä. Suuressa osassa maailmaa Jumala oli ihmisille tuntematon. Tästä johtui, että ihmisillä oli monia ”jumalia” –palvottiin niin sanottuja kulttijumalia. Juhlan troparissa mainitaan mm. tähtien palvelijoista, jotka ennustivat tähdistä tulevaisuutta, milloin hyvää, milloin pahaa. Mutta kun tähtien palvelijat kohtasivat Kristus-lapsen, vanhurskauden Aurington, he ymmärsivät, että Jumala oli laskeutunut ihmisten keskelle.

Israelin profeetat olivat ennustaneet, että Jumala oli laskeutuva maailmaan ja pelastava Israelin kansan. Monet israelilaiset odottivat kansansa hengellistä pelastajaa, monet taas poliittista johtajaa. Jeesus Kristus Jumalan Poikana ei ollut poliittinen johtaja, vaan hän saarnasi rakkaudesta ja ikuisesta elämästä taivaissa.

Miksi Jumalan Pojan oli tultava maailmaan? Siksi, että ihmiset voisivat saada osansa hänen kirkkaudestaan ja tulla Jumalan kaltaisiksi. Kristus syntyi maailmaan Pyhästä Hengestä ja ihmisestä, Neitseestä Mariasta. Siksi Kristus on täydellinen Jumala ja täydellinen Ihminen. Ihmisen kaltaisuus näkyi mm. siinä, että hän tarvitsi vaatteita, hän söi ja itki. Jumalan kaltaisuus näkyi siinä, että hän oli täysin synniton.

Pyhä apostoli Paavali sanoo: ”Mutta kun aika oli täyttynyt, Jumala lähetti tänne Poikansa. Naisesta hän syntyi ja tuli lain alaiseksi lunastaakseen lain alaisina elävät vapaiksi, että mekin pääsisimme lapsen asemaan. Ja koska tekin olette Jumalan lapsia, hän on lähettänyt meidän kaikkiin sydämiin Poikansa Hengen, joka huutaa: Abba! Isä! Sinä et siis enää ole orja vaan lapsi. Ja jos kerran olet lapsi, olet myös perillinen, Jumalan tahdosta” (Gal.4: 4 – 7).

Kristuksen syntymäjuhlaa, joulua pidetään erityisesti lasten juhla, ja siitä se varmasti onkin. ”Lasten jouluun” liittyy erityisesti lahjojen antaminen. Perinne syntyy siitä, että tietäjät antoivat Jeesuslapselle lahjoja: kultaa, suitsuketta ja mirhaa. Meidän aikamme lahjoja ovat mm. tietokoneet ja kännykät. Niissä ei ole sinänsä mitään pahaa, jos jouluun sisältyy myös rakkauden sekä keskinäisen anteeksi antamisen ja anteeksi pyytämisen lahja. Silloin voimme lausua rakkaudella toisillemme: Kristus syntyy –kiittäkää!

Kirkkoherra Johannes Hätinen

Jumalanpalveluksen

*Jumalanpalvelus-
tilalla ja
palveluksen
tapahtumilla
on kaikilla oma
merkityksensä.*

A Pappi johtaa jumalanpalvelusta. Hän lukee rukoukset, joihin kirkkokansa yhtyy. Pappi myös siunaa ehtoollislahjat (leivän ja viinin), jonka hän jakaa kirkkokansalle.

B Kirkkokansa rukoilee papin mukana rukouksia ja osallistuu näin jumalanpalveluksen toimittamiseen. Kirkkokansa voi myös laulaa veisuja.

C Me seisomme kirkossa koska olemme Jumalan kasvojen edessä. Seisominen on kunnioituksen merkki.

D Analogi on vinokantinen pöytä, jolle asetetaan ikoni. Juhlan ikoni koristellaan usein kukin.

E Kanttori johtaa kirkkokuoron ja kirkkokansan laulua.

F Liturgiassa ikonostaasin keskellä olevat kuninkaanovet ovat koko palveluksen ajan avoinna.

G Ikonostaasi eli kuvaseinä on kirkkosalin ja alttarihuoneen välissä. Ikonostaasissa on aina kuninkaanoven vasemmalla puolella Jumalansynnyttäjän ikoni ja oikealla puolella Kristuksen ikoni.

PENTTI POTKONEN

aakkoset

H Kuninkaanoven yläpuolella on ehtoollisen asettamisen ikoni. Siinä Jeesus nauttii opetuslastensa kanssa viimeisen aterian ja aterian lopuksi Jeesus siunaa leivän ja viinin ja jakaa sen opetuslapsilleen. Ikoni on kuninkaanoven yläpuolella koska pappi tuo ehtoollislahjat jaettavaksi juuri kuninkaanovista.

I Ikonit kertovat meille pyhistä ihmisistä, jotka on annettu meille esikuviksi omaan elämäämme. Usein ikoneissa on kuvattu myös Raamatun tapahtumia ja muita pyhiä tapahtumia. Ikonit myös kertovat, että jo kuolleet pyhät ihmiset rukoulevat meidän kanssamme kirkossa.

J Ikonien edessä on lampukoita. Niissä palava tuli kertoo rukouksemme lämpimyydestä. Tuo tuli on myös kunnioituksemme merkki.

K Tuohuksia eli kirkkokynttilöitä sytytämme ikonien eteen ja samalla rukoilemme läheistemme ja ystäviemme puolesta. Itsensäkin puolesta voi rukoilla. Tuohuksen tuli on rukouksen näkyvä merkki.

L Vainajien pöydälle sytytämme tuohuksen ja rukoilemme kuolleiden omaistemme ja läheistemme puolesta. Pyydämme, että Jumala ottaisi heidät läheisyyteensä taivaassa.

M Kirkkolippuja kannetaan ristisaatoissa. Kirkkolipussa on tangon päässä ikoni.

Veli Timoteus

Polvijärven pyhän Johannes Kastajan kirkko, Taipaleen seurakunta.

Viisaudella ottakaamme vaarin

Viimevuosina olensuunnannut kaikki lomamatkani Keski-Euroopan historiallisiin kaupunkeihin. Matkojeni varrela olen avoimin mielin kohdannut myös kaikki kirkolliset kohteet uskontokunnasta riippumatta. Olen pannut merkille, että joissakin kohteissa ortodoksista kirkkoa on lähes mahdoton löytää. Niitä ei aina ole merkitty kaupunkien turistikarttoihin tai paikalliset taksit eivät tiedä niistä mitään. Etsivä löytää ja kolkuttavalle avataan, mutta jos paikalliset piispat ja papit huokailevat, että miten saataisiin kirkkokansaa jumalanpalveluksiin, kannattaisi kiinnittää huomiota seurakuntien näkyvyyteen. Salaisia kokoontumisia ei tarvitse järjestää.

Eräässä kauniissa ja historiallisesti tunnetussa kaupungissa löysin tieni liturgiaan, jonka alussa piispa kiitteli sitä, että palveluksessa oli runsaasti ihmisiä ja vieläpä monista eri maista. Palveluksessa kuulin käytettävän jopa viittä eri kieltä. Kaikki olisi ollut hyvin, mutta sitten pappi lausui ektenian, jossa opetettavia käsketään poistumaan. Tämä toistui monilla eri kielillä, ja lopputulos oli se, että palvelukseen jäi vain kourallinen kirkkokansaa. Olin hämmästynyt! Voiko tämä olla 2000-luvun kirkko? Meillä Suomessa otettiin viisaasti käyttöön vuonna 1984 uusi liturgiakaava, jossa ovia alttariin ei suljeta ja salaisetkin rukoukset luetaan ääneen, eikä ketään käsketä poistumaan. Uudistus oli onnistunut. Ehtoolliselle osallistujien määrä nousi ja kirkko oli kaikille avoin sanan parhaassa merkityksessä. Taivas oli tullut lähemmäs maata!

Jumalanpalveluksissa meidän ulottuvilamme on toinen todellisuus, ikuisuus, rauhan valtakunta, jossa tämän maailman todellisuus ei enää rajoita elämäämme. Tämä valtakunta on annettu meille jo tässä ajassa, että eläisimme jo nyt sen elämää. Se on elämää Jumalan ja Kristuksen yhteydessä. Yhdessä me olemme jo matkalla kohti Jumalan valtakuntaa. Se on kaiken elämämme päämäärä ja tarkoitus, eikä mikään tässä maailmassa voi meitä siitä erottaa, sillä Kristuksen rakkauden sitein olemme jo siihen kiinnitettyjä.

KALEVI KASALA

Kirkossa me koemme todeksi sen mitä merkitsee omistaa Jumalan valtakunta. Kenties kaikkein parhaimmin koemme sen pyhän Eukaristian sakramentissa, yhteistä kiitosuhria jakaessamme. Se on Jumalan valtakunnan todellisuutta, elämää Kristuksessa ja Hänen rakkaudessaan. Pyhässä liturgiassa koemme voimakkaasti kaiken sen mitä varten me ja kirkkomme olemme olemassa. Jumalan valtakunta tulee meidän ulottuvillemme syntisyydestämme huolimatta, ja kenties juuri siksi. Jumala on meissä ja me Jumalassa. Meistä tulee eläviä Kristuksen ruumiin jäseniä, osallisia taivaan salaisuuksista jo tässä ajassa. Elämällä ja osallistumalla sen iloon, rauhaan ja rakkauteen, voimme karkottaa sen pelon, jota tämä maailma kenties meille aiheuttaa. Kirkko ei ole vain piispojen, pappien, eikä vain maallikoidenkaan kirkko, vaan Kristuksen kirkko, jossa meillä kaikilla on oma tärkeä osamme ja tehtävämme, kykyjemme ja armolahjojemme mukaisesti.

Me omistamme tämän valtakunnan, niin on Jumala hyväksi nähnyt. Meidän tehtävämme on johdattaa sinne muitakin rakkauden hengessä. Tässä tehtävässä meidän on oltava Kristuksen oppilaita ja seuraajia, oman aikamme apostoleja. Tässä työssä meidän odotetaan osoittavan keskinäistä rakkautta, yksimielisyyttä, kärsivällisyyttä ja lujaa luottamusta Jumalan johdatukseen. Ilman aitoa rakkauden henkeä parhaimmistaan pyrkimyksemme eivät tuota aitoa ja uskottavaa tulosta. Olkoon luja usko ja vilpiton rakkaus voimamme tiellä kohti Jumalanvaltakuntaa. Me olemme matkalla, näyttäköämme tietä muillekin.

Pappismunkki Johannes

Vuosikymmeniä alttaripalvelijana

Syksyllä 60 vuotta täyttänyt Aarre-Pekka Koivunen muistaa tarkasti ensimmäisen palveluksensa ponomarina, 43 vuotta sitten.

Se oli 11.7.1970 vigilia Joensuun pyhän Nikolaoksen kirkossa.

Tuosta palveluksesta lähtien Aarre-Pekka on toiminut alttaripalvelijana säännöllisesti Joensuussa sekä vuodesta 2001 lähtien kotinsa lähellä Honkavaaralle rakennetussa Pyhän Johannes Kastajan tsasounassa. Kirkon koulutuksen siirryttyä Joensuuhun, on hän ohjannut monia kirkon tulevia työntekijöitä alttarissa palvelemiseen. Ponomarinahan kaikki ovat alttaritehtävänsä aloittaneet.

Aarre-Pekan houkutteli alttariin isä Viktor Railas automatkalla Punkaharjulta Joensuuhun. Aarre-Pekka opiskeli tuolloin Itä-Karjalan kansalaisopistossa ortodoksisen nuorisotyön linjalla. Kun Aarre-Pekka tuli ensimmäiseen vigiliaansa, ohjasi diakoni Yrjö Petrisalo hänet alttarissa käyttäytymiseen:

- Ei alttarissa palvelemista tarvitse jännittää. Rohkaisen kaikkia kiinnostuneita palvelemaan. Kun muistaa, että vain pappi käsittelee pyhää pöytää ja siinä olevia tarvikkeita, on tärkein sääntö opittu.

Ponomarin tehtävät Aarre-Pekka oppi paikallisen papiston ja vahtimestari Alvi Houtsosen opastamana.

- Palvelusten kulun ja sen milloin ponomarin apua tarvitaan oppii jotakuinkin vuodessa, sanoo Aarre-Pekka.

Aarre-Pekka oli ollut vasta kaksi kuukautta ponomarin tehtävissä, kun silloinen kirkkoherra Erkki Piironen totesi hänelle:

- Nyt kuulut tämän kirkon kalustoon.

Kasvavan seurakunnan kalustoon Aarre-

Pekka kuului lopulta hieman laajemminkin. Kanttori Pauli Matveinen opetti hänelle veisuja sekä palveluksissa lukijana toimimista. Apukanttorina ja lukijana toimiminen toi lopulta lukijaksi vihkimyksen vuonna 1977. Vihkijä oli kukapa muu kuin arkkipiispa Paavali.

Kirkon palveluksessa toimiminen on tuonut palvelijalleen myös monia huomio-onoitoksia. Aarre-Pekalle on myönnetty ONL:n hopeinen ansiomerkki ja Pyhän Karitsan Ritarikunnan I luokan mitali.

- Kirkon vanhempaa papistoa tunnen aika laajalti. Patriarkkojakin olen kirkon juhlissa tavannut mm. Moskovan Pimenin ja nykyisen Kirillin ja tietenkin oman patriarkkamme Bartolomeoksen.

- Kun asuin vielä Reijolassa kävelin usein talvipakkasellakin yhdeksän kilometrin matkan kirkkoon. Nyt asun Hammaslahdella ja kaipaen erityisesti juhlavigilioita, joihin ei linja-autoaikataulujen vuoksi niin usein enää pääse.

Vigilia on palveluksena mielenkiintoinen, jos palveluksia ylipäätään voi järjestykseen asettaa.

Aarre-Pekka on jäänyt seitsemän vuot-

Aarre-Pekka Koivunen.

ta sitten eläkkeelle maallisesta työstään talonmiehenä, mutta edessä on vielä monta vuotta kirkon uskollisena ponomarina. Eräs vanhempi pappi kysyi vasta Aarre-Pekalta, eikö häntä ole vielä vihitty diakoniksi.

- Ponomarina on hyvä jatkaa edelleen, vastasi hänelle. Taisi hieman hämmennyä, naurahtaa Aarre-Pekka.

Tuomas Järvelin

TAIPALEEN JUMALANÄIDIN TIHVINÄLÄISEN IKONIN KIRKKO

Taipaleenjoen rannalla kohoava, vuonna 1906 valmistunut seurakunnan pääpyhäkkö on neljäs kirkko samalla paikalla. 1700-luvun alussa Taipaleen seurakunta käsitti laajimmillaan lähes koko Pohjois-Karjalan.

Taipaleen kylä, nykyisin Viinijärvi, tuli seurakunnan keskuksiksi 1700-luvulla. Idän ja lännen valtapolitiikka oli 1600-luvulla asettanut alueen alkuperäisväestön ortodoksit ja luterilaiset vastakkain. Seurauksena oli ortodoksiväestön suurmuutto Venäjälle ja ortodoksien jääminen vähemmistöksi alueella, joka oli vielä 1600-luvun alussa miltei täysin ortodoksista.

Taipaleen seurakunta on kuitenkin säilynyt vuosisatojen ajan vahvana vaikuttajana

alueellaan. Se edustaa vanhaa karjalaista ortodoksisuutta, joka on juurtunut pitäjän multaani ja ihmisten sydämiin.

Pyhäkkö kuin kirkas pilvi

Taipaleen kirkko on kuin askelma taivaaseen. Lähestyi sitä kesän vihreydessä, syksyn kultaisessa hehkussa tai talven jäätimanttien loisteessa – aina sen kevyt sinivalkoinen hahmo tuntuu riippuvan enemmän taivaasta kuin seisovan kivisillä jaloillaan.

Ja onhan kirkko pyhitetty Taivaan Kuningattarelle. Jumalanäidin Tihvinäläisen ikonin kirkko (praasniekka 26.6.) valmistui 1906, Vjatšeslav Diakonovin toimiessa kirkkoherrana, ja sen vihki 9.11.1906 arkkipiispa Sergei. Rakentamisen mahdollisti suurlahjoittaja, kauppias Johannes Stretskoff 10 000 ruplalla.

Kirkon pyhittäminen tihvinäläisen ikonin muistolle oli lahjoittajan toive. Kirkosta piti alun perin tulla edeltäjänsä tavoin pyhän Nikolaoksen kirkko.

Jumalanäidin Tihvinäläisen ikonin praasniekkaa vietetään 26. kesäkuuta. Tuolloin kuljetaan risti-saatossa Taipaleenjoen rantaan vedenpyhitykseen, samoin kuin teofaniajuhlassa.

Kirkon suunnitteli sortavalalainen rakennusmestari J. O. Leander, joka sai vai-kutteita Sortavalan katedraalista. Ristin-muotoisessa länsitornillisessa pitkäkirkos-sa on myös silaus jugendtyyliä.

Kirkon kuudessa tornissa kimmeltele-vät kultaiset ristit siintävät kauniisti Vi-i-nijärven selälle. Kellotornin neljä kelloa kuuluttavat kutsua pyhään palvelukseen.

"Ikoni lipui jäälautalla Malaja Nevkalla..." Kirkon juhlaikoni on seikkaillut Taipaleelle ihmeellis-ten vaiheiden kautta.

Kirkkoäidin lempeä syli

Keveä vaikutelma säilyi astuttaessa pyhä-kön sisälle. Valkoisten seinien ja vaalean-sinisten pylväiden, kauniilla kultauksilla koristetun valkoisen ikonostaasin ja Juma-lanäidin sinisten kirkkoteksteilien luoma kokonaisuus on lempeä ja rukouksellin-nen. On kuin Jumalanäidin suojaava peite laskeutuisi maailman huolissa tarpovien sydänten päälle.

Kaksikerroksinen ikonostaasi on valmis-tettu Pietarissa ja sen ikonit ovat 1800-lu-vun akateemista tyyliä. Ne ovat toisintoja Kiovan pyhän Vladimirin katedraalin iko-neista, samoin kuin alttarin suuri Neitsyt Marian ikoni. Kirkkosalissa on myös usei-ta 1700-luvun ikoneita edellisestä, pyhän Nikolaoksen kirkosta.

Ikonostaasin oikeassa reunassa on kir-kon nimikkoikoni, Tihvinäläinen Juma-lanäiti, jossa on esitettyä myös alkupe-räisen ikonin ilmestyminen. Ennen siir-tymistään Konstantinopolista pohjoiseen, Tihvinän luostariin, ikoni ilmestyi näyssä Laatokan kalastajille vuonna 1383. Ikoni leijui veden yllä keskellä ihmeellistä va-loa.

Tihvinäläinen Jumalanäiti on historian-sa aikana torjunut vihollisen hyökkäyksiä, parantanut sairaita ja tehnyt lukematto-mia muita ihmeitä. Sen maine on kasva-nut yhtenä Venäjän kirkon ja koko orto-doksisen maailman suurimpana hengel-lisenä aarteena.

Analogilla etuoikealla on toinen tihvi-näläisen ikonin toisinto, jonka ihmeelli-nen tarina on kirjattu sen riisaan:

"Tämän pyhän ikonin löysi Pavel Jakov-levits Leontjev pyhään ehtoolliseen osal-listumisensa päivänä, Suurena torstaina, 11.4.1883. Ikoni lipui jäälautalla Malaja Nevkalla Leontjeville kuuluvalla maa-alu-eella. Ikoni oli hyvin huonossa kunnossa ja se on restauroitu 25.6.1883."

Vuosisatojen saatto Taipaleenjoella

Kirkon ikoneista on mainittava vielä solean oikealla edustalla oleva Petros Sasakan ikoni "Pyhityksen Taival". Siinä on kuvattu kaik-ki Taipaleen viisi pyhäkköä suojelijoineen. Ikonissa taivaasta, Pyhän Kolminaisuus-

TAIPALEEN SEURAKUNNAN ALKUVAIHEISTA

Taipaleen ortodoksinen seurakunta on Suomen toiseksi vanhin Ilomant-sin jälkeen. Seurakunnan synty ajoitetaan vuoteen 1597, jolloin Täys-sinän rauhan seurauksena Venäjän tsaari Feodor I lähetti Käkisalmeen piispa Silvesterin järjestämään uudelleen hajanaista seurakun-taa. Piispa Silvester jakoi laajan Karjalan seurakunnan pienempiin osiin. Ilomantsin seurakunta jaettiin viiteen osaan, joista yksi oli Liperin ortodoksinen seurakunta. Seura-kuntiin nimitettiin pappeja nopeassa tahdissa ja aivan 1600 -luvun alussa Liperikin sai oman papin. Ensimmäisiä nimeltä mainittuja pappeja olivat Juri Terentiov ja hänen poi-kansa Isak.

Stolbovan rauhan jälkeen 1617 Liperi liitettiin Ruotsiin ja ortodoksi-väestöstä suuri osa pakeni Venäjälle. Osa ortodokseista jäi kuitenkin Taipaleen, Sotkuman ja Viinirannan kyliin.

Seurakunnan ainoa tsasouna sijaitsi tuolloin Taipaleen kylässä ja ortodoksiväestö ryhtyi kutsumaan seurakuntaansa Taipaleen ortodok-siseksi seurakunnaksi.

Heikki Tarma

den luota, laskeutuu pyhityksen virta, jonka alajuoksulla karjalaista kansaa kastetaan.

Ikoni kuvaa kauniisti Taipaleen seura-kunnan paikkaa "virtojen yhtymäkohdas-sa". Jo satojen vuosien ajan on kirkonmä-eltä laskeuduttu Taipaleenjoen rantaan, joka ei Teofanian pakkasillakaan ole kos-kaan jäässä. Toimitettaessa vedenpyhitys-tä yhdistyy joen vesiin Pyhän Hengen ar-mo, voima ja siunaus.

Pisara pisaralta kirkastamme maailmaa Jumalan valtakunnaksi ja itseämme Kris-tuksen valkeudesta osallisiksi. Ja pyhän ikoninsa kautta Jumalanäiti kuulee mei-dän rukouksemme, hymyilee hiljaista hy-myään – ja varmasti usein myös itkee niin kuin vain äidit itkevät.

Tuomas Kallonen

Lähteet: Aune Jääskinen: Taipaleen orto-doksisista pyhäköistä ja niiden rakentajis-ta, Veli Georgios (arkkimandriitta Sergei): Taipaleen ortodoksisen seurakunnan pyhä-köt, niiden ikonit ja kirkollinen esineistö.

PENTTI POTKONEN

PENTTI POTKONEN

Vanhan kaivoksen Kiisuvarastosta rakentui talkootyön ja modernin tekniikan avulla huikea kirkkotila.

Taipale ja ONL – Kulmakiven rakentajat

Taipaleen seurakunta ja Ortodoksisten Nuorten Liitto ry järjestivät syyskuussa 2013 historian ensimmäiset valtakunnalliset ortodoksiset nuorisofestarit Outokummussa. Tapahtuma yhdisti kaiken ikäisiä seurakuntalaisia ja tarjosi lukuisille paikallisille kurkistusikkunan ortodoksisuuteen. Kulmakivi oli yhdessä tekemisen juhlaa!

Tarina alkoi alkuvuonna 2012 nuorisotyötoimikunnan kokouksesta, johon oli tulostettu viesti ONL:sta: ensimmäisille nuorisofestareille haettiin yhteistyöseurakuntaa. ONL tarjosi apuaan rahoitukseen, ammattitaitoaan ja työpanostaan järjestelyihin.

Taipaleella tällaiset ”hullutukset” iskevät kipinä. Idea herätti luovan aivomyrskyn, ja hakemus laitettiin vetämään suurin toivein. ONL päätyi valitsemaan lopul-

ta, järjestösihteeri Annakaisa Leussun sanoin, ”varman kortin”, Taipaleen.

Kulmakiven kohderyhmä oli koko maan ortodoksinen nuoriso. Taipaleella siitä halettiin tehdä seurakunnan yhteinen, iloinen ponnistus. Ja sellainen siitä tuli! Tapahtumaa rakensivat kymmenet talkoolaiset Tiistaiseuroista, nuoriso- ja aikuistyötoimikunnista, vanhat ja nuoret.

Paikallista osaamista hyödynnettiin muutenkin: Outokummun ammattiopis-

kelijat rakensivat esitystekniikan, tanssikoulutus esittäytyi liikeilmaisun pajassa. Vanha Kaivos tarjosi mahtavat harrastuspuitteet: frisbeegolfia, geokätköilyä ja mäkiautoilua, unohtamatta kiehtovaa kaivoshistoriaa.

Parasta ikinä

Festareiden kohokohtia oli kaksi konsertti-iltaa, joita tähditti pääesiintyjä Elokuu, Kaukolasipartio ja Olkinukke. Myös Van-

Festarikanttiinin emännät Reetta Naumanen (vas.) ja Susanna Nikkanen pitivät festarikansan sopivassa sokerissa.

Lavalla festareiden pääesiintyjä Elokuu.

han kaivoksen Kiisuvarastoon rakennettu huikea kirkkotila jäi osallistujien mieleen.

Seurakuntalaisten voimin rakennettiin Kiisukirkkoa, valmistettiin kirkkokahveja, pidettiin kanttiinia, suojattiin konserttialueen lattiaa, toimittiin järjestysmiehinä ja liikenteenohjaajina, tarjottiin kirkkokyytejä, pidettiin liikeilmaisun pajaa, valokuvattiin... ja tietenkin lopuksi vielä korjattiin jäljet.

Kotimatalla nuorilta kerättiin ylistäviä arvioita festariviikonlopusta: "Parasta mitä olen kirkon meiningeissä kokenut!" "Vitsi on hienoa olla ortodoksi, kun meillä on tällaisia tapahtumia!" Facebookissa tapahtuman tähtiethet puhuttivat vielä pitkään.

Ja kun Taipaleella kokoonnuttiin talkooporukalla katsomaan festarikuvia (www.ort.fi/taipale/valokuvia) olivat kokemukset samansuuntaisia: "Kyllä siinä mummonkin jalka vippasi konsertissa!"

"Tämä ei tuntunut työltä ollenkaan!" "Kulmakivi oli hengennostatus, valtavan innostava!" "Yhdessä pystymme vaikka mihin!"

Kiitos ja monia armorikkaita vuosia kaikille upeaa tapahtumaa rakentaneille ja siihen osallistuneille! Ja tietenkin ONL:lle, joka antoi mahdollisuuden tehdä seurakunnassa jotakin näin ainutlaatuista!

Kulmakivi-festareiden tarina jatkuu. Seurakunnat, ottakaa haaste vastaan! Taipale suosittelee!

Tuomas Kallonen

TAIPALE JA OBINITSA – YSTÄVYYTTÄ YLI RAJOJEN

Sadonkorjuullallisen valmistivat tänä vuonna Leena Mirkkula (vas.), Riitta Miinalainen, Elle Kuningas, Aura Koistinen, Riina Nikitin, Minna Koistinen ja Pirjo Pöllänen. Aterian tuotto kohdistettiin Kaakkois-Viron diakoniatyöhön.

Kesällä 1997 aukeni Taipaleen kirkko-kuorolle mahdollisuus lähteä tutustumaan Viron ortodokseihin. Matka-kohteeksi löytyi isä Heikki Huttusen avustuksella Obinitsan seurakunta Kaakkois-Virossa Setomaalla. Unohuttamattoman kuorovierailun ja ystävyssuhteitten innoittamina Obinitsan ja Taipaleen seurakunnat virallistivat ystävyysseurakuntatoimintansa vuonna 2000.

Vuosien varrella on obinitsalaisia usein nähty Taipaleen juhlissa ja lukuisia kertoja on täältä matkattu Obinitsan praasnietoille tai pääsiäisjuhlaan. Pohjois-Karjalan alueella

toimiva Viron Ortodoksien Söbrad ry on ollut merkittävä tekijä yhteydenpidossa seurakuntien välillä. Tiedämme, että ystävyysseurakuntamme meren takana muistaa meitä rukouksissaan ja heidän kohtaamisensa on aina yhtä suuri ilo ja siunaus puolien ja toisin.

Marraskuussa VOS järjesti Taipaleella perinteisen sadonkorjuullallisen, jonka yhteydessä oli ensimmäistä kertaa myös setukaisruokakurssi. Sen opettajaksi saapui Virossa Riina Nikitin, joka toi maitavien herkkujen ohessa myös lämpimiä terveisiä ystävyysseurakunnastamme.

Kaisu Potkonen

Kirkonkaunistaja Rautalammilla

Harrastukset houkuttelevat syksyisin moneen menoon, mutta Vieno Mensosen vuoden valinnoissa on aina kaksi ylitse muiden: ikonimaalaus ja kirkkolaulu.

Vienon kauneuden taju ja floristin koulutus näkyvät myös Rautalammin kirkon kukka-asetelmissa, joista hän pitää tarkkaa huolta. Suuren perjantain aamun perinteeksi on Vienolle tullut kaksi metriä pitkän kukkaköynnöksen valmistaminen Kristuksen hautakuvan ympärille ja onpa käsistään kätevä kuorolainen saksilla sipaissut Oili-kanttorinkin hiukset kirkkokuntoon. Juhlapäivinä saattaa Vienon nähdä pukeutuneena upeaan punaiseen, itse ommeltuun silkisarafaaniin.

Posliininmaalaus ja Tiffany-työt olivat jo aikaisempina harrastuksina tarkentaneet Vienon kättä.

- Olen maalannut suojelusikonit perheenjäsenille ja kummilapsille, kertoo 1980-luvulla rakkaan harrastuksensa aloittanut Vieno.

Alkuopin Vienolle antoi Martti Palkispää ja nyt jo pitkään on Rautalammillä ko-

koontuvan ikonipiirin opettajana toiminut taitava jyvaskyläläinen ikonimaalari Raija Kanninen.

- Raija on miellyttävä, kannustava ja asiantunteva. Kysymyksiin saa heti vastauksen, kertoo Vieno.

Maalaustyö pyhitetään aina yhteisellä rukouksella

”..Valista, johdata sieluani, sydäntäni ja henkeäni Ohjaa kelvottoman palvelijasi käsiä, jotta voisin kelvollisesti ja täydellisesti kuvata Sinun ikonisi, Äitisi ikonin ja kaikkien pyhien ikonit pyhän kirkkosi kunniksi, iloksi ja kaunistukseksi.”

Taustalla soiva kirkkolaulu syventää ajatukset.

- Työ vaatii täydellistä keskittymistä ja paneutumista, se on rauhoittavaa kiireisen työpäivän jälkeen. Käyn välillä yksinkin iltaisin maalaamassa ja usein ei millään maltaisi lopettaa, haluaisi vain jatkaa ja jatkaa, kertoo Vieno.

Ikonin muistuttaa pyhän läsnäolosta

Ikonimaalarin tavoitteena on synnyttää valoa ja rauhaa säteilevä ikoni, jolla on sielu ja joka puhuttelee. Ikoni on muistutuksena pyhän läsnäolosta ja ilmentää jumalallista kauneutta. Valamon luostari onkin ihanteellinen paikka ikonimaalarille. Kerran vuodessa kokoontuu ikonipiiri muutamaksi päiväksi räätälöidylle kurssille Valamoon.

- Siellä unohtuu muu maailma. Luostarin rauha inspiroi ja ryhmähenki on hyvä. Työ aloitetaan yhteisellä suunnittelulla, syvennyttään pyhien elämäkertoihin ja tutkitaan ikonikirjoista kuvia. Ikoniteologiasta luennoi Vladimir Sokratilin. Ensi tammikuussa alamme maalata Valamon Jumalanäitiä.

- Ikonien kuvan piirrämme sitten itse, piirustus on ikonin perusta ja se on tehtävä huolella, kertoo Vieno ja jatkaa, että jokaisen oma kädenjälki näkyy lopputuloksessa, vaikka säännöt ovat olemassa.

Perinne määrittää tarkkaan osan ikonien väreistä, jonkin verran voi värejä käyttää oman harkinnan mukaan ja vähitellen syntyykin maalarielle oma värimaailma. Ikonien värisävyt luodaan paletista sekoittamalla. Se on herkkää kokeilua.

- Itse asiassa olen työssäni koko ajan tekemisissä värien ja niiden sointuvuuden kanssa, kun sommittelen kukka-asetelmia, toteaa Vieno.

Kertoopa Vieno tarinan Kristus tulinen katse -ikonista.

- Ikonista, jonka ystävätär kaikin puolin hyvin tarkoituksin maalasi veljelleen. Kun sisar sitten tuli vierailulle, kertoi veli ottaneensa ikonin pois todeten, että ei voinut pitää ikonia seinällään, koska Kristus tuijotti hän niin tuimasti.

Ikonimaalaus vaatii täydellistä keskittymistä ja paneutumista työhön.

Vieno Mensonen.

Kirkosta voimaa ja rauhaa

Ikonipiiriläiset ovat tehneet tutustumismatkoja Viron ja Venäjän pyhäköihin ja luostareihin. Pietarilaisen ikonimaalarin Georgij Gashevin tapaaminen ja kotiateljeen ikoneihin tutustuminen oli elämys. Vaikuttavaa oli myös vieraillla Aleksanteri Nevskin Lavran luostarin yhteydessä olevassa ikonimaalausloulussa ja năhdă Venălăisen Museon restaurointipajassa ikonien korjausta – hyvinkin huonokuntoista ikonia kunnostettiin sentti sentiltă.

Laulu kiinnosti Vienoa jo ennen kirkoon liittymistă.

- Tulen laulamaan Nikolaos-kuoroon aina kun vain tyoltăni păăsen, enemmänkin haluaisin olla mukana.

- Palveluksissa kăynti antaa voimaa ja rauhoittaa. Kuoro pităă myôs erilaisia har-taushetkiă ja laulaa ekumeenisissa tilaisuuksissa, kertoo Vieno.

Vieno on perheensă kanssa joutunut kokemaan suruista suurimman. Vanhin poika kuoli auto-onnettomuudessa 18-vuotiaana syksyllă 1991. Ystăvăt, tutut ja naapurit ymărôivăt perhettă.

- Suurta lohtua toivat isă Timo Măkirin-nan sanat, kun hăn sanoi Janin kuolinpăivăn olevan uusi syntymăpăivă iankaikkiseen elămăăn, Vieno muistelee.

- Tăstă menetyksestă olen selvinnyt ja nyt tunnen, ettă minulla on uskallusta lohduttaa muita. Lăheisensă menettănyttă ei tulisi văistăă tai paeta, hăn jatkaa.

Nykyisessă työssăăn Vieno auttaa omaisia hautaukseen liittyvissă jărjestelyissă ja kohtaa năin surevia lăhes viikoittain.

Ortodoksikirkon jăseneksi Vieno vo-deltiin vuonna 1997. Liittyminen tuntui luontevalta, olihan kirkollinen elămă tul-lut tutuksi Mikko-aviomiehen kautta jo 1970-luvun alusta. Kolme poikaa oli kas-tettu ortodokseiksi, âiti oli kuljettanut hei-tă kerhoihin ja kristinoppileireille Puro-niemeen. Nyt ovat rakkaat lapsenlapset jatkamassa myôs kirkollista perinnettă.

Mirja Măkinen

Vieron floristin koulutus năkyy Rautalammin kirkon kukka-asetelmissă.

PIRJO LAITINEN

Takarivin ristinmerkki

Uskominen tarvitsee tuekseen kykyä hämmästellä. Ortodoksisessa jumalanpalveluksessa luterilainen tarvitsee sitä erityisesti, kun mikään ei olekaan itsestään selvää.

Luterilainen löytyy takarivistä. Se on luonteva paikka ortodoksisen jumalanpalvelukseen ovenraosta livahtaneelle. Samalla ovenavauksella takariviin asettuu kuin varjona myös valpastuneen hengen arkuus. Miksi pyrkiä lähemmäksi alttarihuonetta, kun ymmärtää niin vähän ja tietää vielä vähemmän, ei edes sitä, milloin on ristinmerkin hetki. Takarivistä tarkkaillen pysyy tässäkin asiassa lähes huomaamattomana mukana yhteisessä hengityksessä.

Livahtaja unohtaa helposti, että palvelukseen läsnäytyneet eivät ole täällä tarkkaillakseen muiden oikeaoppista käyttäy-

tymistä, ei edes ulkopuolisen palveluskömpelyyttä. Heillä on aivan toisenlaiset syyt läsnäoloonsa.

Livahtajana voi olla ulkopuolinen, mutta tasavertaisesti. Ainakin kahdesta syystä. Ihmisyys vertautuu aina johonkin itseään korkeampaan. Toisekseen me emme ole enää osallisia vuoden 1054 skismoihin, kirkon jakautumiseen ja siihen, että paavi julisti Konstantinopolin patriarkan pannaan, ja patriarkka paavin.

Kirkonkiroukset purettiin 1965. Kauna meni jo. Oikeassa olemisen kirkkautta ei voi lisätä kaatamalla lähteeseen puhdasta vettä.

Tverin Pyhän Katariinan luostarin igumenia Juliana puhuu, toimittaja Risto Lindstedt kuuntelee kohtaamishetkessä luostarin pääkirkossa marraskuussa 2011.

Takarivin jalansijoilla kaikki on toisin. En osaa lukea ikoneja, koska en tunne edes aakkosia. Kirkon esineistölle, palvelun vaiheille, viestejä lähettävälle vaatteille ei löydy edes oikeaa sanaa.

Sanat ovat avain merkityksien historia-kerroksiin, mutta vaikka ne sanat kaikki osaisikin, niin ratkaisevinta kuitenkin on, mitä se tietäminen merkitsee, löytyykö tietämiselle henkilökohtaista katetta? Mihin edes käyttää avaimia, jos ovi on kateissa?

Takarivissä kokemus palvelujen eroavaisuudesta on vahva, vaikka viisautta ehkä olisikin keskittyminen siihen, mikä on tuttua ja yhteistä.

Luterilaisestakin jumalanpalveluksesta voi tuki lähteä kesken pois. Se on kuitenkin kulttuurisessa koodauksessa järjestysääntöriike. Lähtijä kerää kummeksivia, kääntyviä päitä.

On ollut aikoja, jolloin jo kirkkoon saapumattomuudesta on tuomittu. Maakalan puukirkko, vuodelta 1780, on kahdeksankulmaisuuksessaan ja vaatimattomassa pienuudessaan yksi vaikuttavimmista luterilaisista kirkkoista. Olosuhteet olivat ankarat, kirkkokurikin oli. Jos kalastaja ei osallistunut pyhäiseen palvelukseen, ei viikollakaan ollut asiaa venekuntansa verkkoaskareisiin.

Palvelus ei olekaan suoritus

Ortodoksisuuden ankaruushistoriaa en tunne. Jollain tavoin pysyvästi mietin vain sitä, mitä tänään takarivistä näkee. Yhdenkään ”keskenlähtijän” perään ei vilkuilla.

Palvelus ei olekaan kellokestoinen suo-

Palvelus on perillä olemista.

ritus ja järjestyssääntö. Se on osallisuutta kiittämisen, vastaanottamisen ja rukouksen liikkeessä. Osallisuutta henkilökohtaisen, kulloinkin käytettävissä olevan henkisen tilavuuden mukaisesti.

Takarivin kokemukset ovat pienten kirkkojen palveluksista. Pienuus vaikuttaa tuntemisen tapaan, kaikki on ollut kovin lähellä. Suitsukkeiden tuoksu, tuohuksien lepatukset, jotka nekin näyttäytyivät vuosisataisessa ketjussa hellittämättömän yhteydenoton valoilta.

Tiedän mystiikan vaanivan minua kuin pankki saataviaan. Takarivissä ei ole tarvetta vältellä ration tuolta puolen tulevaa sannattomuutta. Tämä ei ole se paikka. Nähtävissä on, miten suurin osa ihmisistä ovat keskittyneitä palvelukseen. Se on enemmän kuin oikeaa käyttäytymistä. Se on perillä olemista. Perillä oleminen tarkoittaa sitä, ettei kaipaakaan muualle.

Veljeni samalla vaelluksella, mustakaapu, muistutti, ettei ristinmerkin tekeminen ole koskaan vääräaikaista. Ei silloin, kun sen tekemiseen tuntee tarvetta.

Risto Lindstedt

Emme siis ole riitaosallisia, perillisiä kyläkin. Ajatus ulkopuolisuudesta ei taida sittenkään sopia siihen peruskokemukseen, joka monilla on historialliseen ketjuun kuulumisesta. Historia on myös sitä, mitä aika on tehnyt meille.

Ikonien lukeminen vaatii aakkosten osaamista

Tunnen luterilaisen jumalanpalveluksen kaavan. Osaan lukea suurimmasta osasta alttaritauluja niiden sisältämän Raamatun kertomuksen. Tiedän ilman alttarilta annettuja ohjeistuksia, miten toimia. Se on helpoa kuin järjestyssäännön noudattaminen.

Suomen ortodoksinen kirkko 90 vuotta - patriarkka Bartolomeos vieraili Suomessa

Konstantinopolin Ekumeenisen Patriarkaatin synodi myönsi 90 vuotta sitten Suomen ja Viron ortodoksisille kirkkoille autonomisen aseman ns. Tomos-asiakirjan myötä.

Suomen ortodoksisen kirkon 90-vuotisjuhlaa vietettiin Helsingissä 11–13.9., kun Konstantinopolin ja Uuden Rooman Arkkipiispa, Ekumeeninen Patriarkka Bartolomeos saapui viralliselle vierailulle kirkkoomme.

Patriarkka Bartolomeos tapasi vierailulleen paikallisia kirkon jäseniä pääkaupunkiseudun ortodoksisissa kirkkoissa. Lisäksi vierailuohjelmaan kuului ekumeeninen tapaaminen luterilaisen kirkon arkkipiispan Kari Mäkinen ja muiden kirkollisten johtohenkilöiden kanssa. Patriarkka tapasi myös islamilaisen ja juutalaisen paikallisten seurakuntien edustajia. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö otti patriarkka Bartolomeoksen vastaan Mäntyniemessä vierailun aikana.

Patriarkka Bartolomeoksen vierailu huipentui Uspenskin katedraalissa toimitettuun patriarkaaliseen juhlaliturgiaan, autonomian 90-vuotisjuhlakonserttiin ja patriarkan juhlovastaanottoon.

Matkan jälkeen Arkkipiispa Leolle osoittamansa kiitoskirjeen patriarkka Bartolomeos päättää rukoukseen:

“Katso, Herra, tämän viiniköynnöksen puoleen ja johdattaen sitä istuta se korkealle vuorelle”, niin, että sen kautta Sinun jalo ja suuri nimesi, Isä, Poika ja Pyhä Henki, tuli kunnioitetuksi. Aamen. ♦

AK

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö otti patriarkka Bartolomeoksen vastaan Mäntyniemessä.

Patriarkka Bartolomeos iloitsi lasten tapaamisesta. Hän muistutti siitä, että lapset ovat kirkkomme tulevaisuus.

Pyhien Sergein ja Hermanin
Veljeskunta ry. (PSHV)

Kannustusta aktiivisille toimijoille

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan hallitus päätti viime vuonna lisätä yhdistyksen huomionosoitusvalikoimaa vielä yhdellä. Kannustuskirjan myöntää veljeskunnan hallitus joko alaosaston esityksestä tai omasta aloitteestaan henkilölle, joka on ollut erityisen aktiivisesti mukana edistämässä kirkon ja veljeskunnan arvoja. Kannustuskirja on piispallisen siunauskirjan

tapainen ja ensimmäiset kannustuskirjat luovutetaan jo tänä syksynä.

Muita PSHV:n huomionosoituksia ovat pronssinen, kultainen ja hopeinen ansiomerkki sekä pronssinen, hopeinen ja kultainen laulajamerkki. Lisäksi veljeskunnan viiriä voidaan esittää lahjaksi tai alaosaston omaan käyttöön. ♦

AK

*Valmistaudu, Betlehem
kaunistä itsesi, luola.*

*Seimi, ota vastaan kuvaamaton Jumala,
joka on tullut ihmisenä kuvattavaksi,
sillä hän tulee syntyäkseen
niin kuin on hyväksi nähnyt.*

Joulun esijuhlan hymniaarteistosta

**Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta
toivottaa kaikille Aamun Koiton lukijoille
hyvää Kristuksen syntymän juhlaa ja
Jumalan varjelusta tulevana vuonna!**

VIERASKIRJA

Idän ja lännen pääsiäinen

Ajanlasku ja erityisesti Herran pääsiäisen määräytyminen ovat aiheuttaneet kirkkoissa suurta erimielisyyttä vuosisatojen ajan. Ajanlaskuriita aiheutti repeämiä myös Suomen ortodoksisessa kirkossa 1920-luvulla. Mutta miksi muut ortodoksiset kirkot viettävät pääsiäistä eri aikaan kuin lännen protestanttiset kirkot ja Rooman kirkko?

Kristuksen ylösnouseminen tapahtui juutalaisen pääsiäisjuhlan aikoihin, joko 7.4. vuonna 30 tai 3.4. vuonna 33. Koska tarkka päivämäärä ei ollut tiedossa, ensimmäinen Ekumeeninen kirkolliskokous päätti v. 325, että ”pääsiäistä oli vietettävä kevätpäiväntasausta seuraavan täydenkuun jälkeisenä sunnuntaina”. Sinänsä yksinkertaiselta vaikuttava sääntö mutkistui, sillä juliaaninen kalenteri ”jätätti”. Juliaanisessa ajanlaskussa vuosi oli 365,25 vuorokautta. Oikea vuosi oli 365,2422 päivän pituinen, eli 11 minuuttia lyhyempi. Kalenteriin kertyi yksi päivä liikaa 128 vuodessa.

Samalla myös kevätpäiväntasauksen päivämäärä liikkui. 1500-luvulle tultaessa se oli siirtynyt jo kymmenen päivää aikaisemmaksi (11.3). Pääsiäinen laskettiin kuitenkin vanhan päivämäärän mukaan (21.3.) On kuitenkin huomattava, että kevätpäiväntasaus perustui monesti olettamuksiin ja taulukoihin, ei tähtitieteeseen. Pääsiäisen ajankohta lasketaan monimutkaisella matemaattisella kaavalla.

Vuonna 1582 otettiin roomalaiskatolisissa maisa käyttöön tarkempi ajanlasku, ns. gregoriaaninen kalenteri. Koska vanha luku oli jätättänyt, lokakuun 4. päivää 1582 seurasi lokakuun 15. päivä. Kalentereihin tuli 10 päivän ero. Ero kasvoi vähitellen, sillä juliaanisessa kalenterissa on enemmän karkauspäiviä. Tällä hetkellä juliaaninen kalenteri tulee 13 vuorokautta gregoriaanista jäljessä.

Idässä uuteen ajanlaskuun suhtauduttiin epäillen, olihan se ”paavin keksintöä”. Ortodoksinen kirkko ottaa lisäksi huomioon, että Herran pääsiäisen on oltava juutalaisen pääsiäisen jälkeen. Se ei aina toteudu gregoriaanisessa kalenterissa. Juliaaninen pääsiäinen myöhentyy vähitellen. Esimerkiksi vuonna 8100 pääsiäinen on vasta 30. toukokuuta. Joulua vietetään silloin 22. helmikuuta. Ken elää, se näkee.

Juha Riikonen

Ina Collianderin näyttely Valamossa

Valamon luostari haluaa tarjota pyhiinvaeltajille ja vierailijoille entistä paremmin myös kulttuuritarjontaa. Vuoden 2014 alusta lähtien luostari järjestää vuosittain kaksi korkeatasoista näyttelyä. Tammi-kuussa avautuu Ina Collianderin tuotantoa esittelevä näyttely ja syyskuussa erästä suomalaisesta yksityiskokoelmasta valikoitu kokonaisuus kristillistä kuvataidetta 1500-luvulta 1900-luvulle.

Ina Colliander (1905-1985) tunnetaan taidegraafikkona sekä kirjailijana Tito Collianderin puolisona. Taiteilija syntyi Pietarissa asuneen Lydia (os. von Golice) ja arkkitehti Richard Behrsenin perheen esikoisena. Hän osoitti jo varhain taiteellisia taipumuksia ja piirtäjän lahjat tulivat ilmeisesti isän puolelta. Colliander aloitti taideopinnot 15-vuotiaana Taiteiden edis-

tämiskoulussa Pietarissa. Vuonna 1922 taiteilija emigroitui Suomeen ja pääsi syksyllä 1924 opiskelemaan Helsinkiin Taideteollisuuskeskuskoulun mallipiirustusosastolle. Opintojen jälkeen hän työskenteli joitain vuosia kuvittajana Werner Söderströmin kirjapainossa Porvoossa.

Jo 1930-luvulla Colliander loi omintakeisen puupiirrostyylinsä. Grafiikan rinnalla Ina Colliander maalasi vesiväritöitä, pastelleja ja öljyvärimaalauksia. Hän teki 1960-80 -luvuilla myös syväpainografiikkaa ja mosaiikkeja, joista kaksi koristaa Valamon luostarin pääkirkkoa. Colliander tunnetaan erityisesti enkeleistään ja muista uskonnollisaiheisista teoksista. Hän osallistui ahkerasti näyttelytoimintaan ja Collianderin teoksia on kaikissa merkittävis-

Ina Colliander, Enkeli, puupiirros, 1960-70-luku, Halosten Museosäätiön Arseni-kokoelma.

kotimaisissa kokoelmissa sekä mm. Pietarin Eremitaasissa ja Tukholman Nationalmuseumissa.

Valamon luostarin näyttely esittelee Collianderin laajaa tuotantoa 1920-luvulta 1980-luvulle. Esillä on sekä grafiikkaa että vesi- ja öljyvärimaalauksia Valamon luostarin, Joensuun ja Lapinlahden taidemuseoiden sekä yksityiskokoelmista. ♦

Piispa Arseni

Lisätietoja: www.valamo.fi

Kirkon kulttuuri-toimintaa linjataan

Ortodoksisella kirkolla on mitattava, yhteiskunnallisesti merkittävä kulttuuriomaisuus. Kulttuuriomaisuudella tarkoitetaan seurakuntien kiinteistöjä, taideaarteita, kirjallisuutta, liturgista perinnettä sekä kirkkomusiikkia.

Vuoden 2012 kirkolliskokous päätti, että kirkolla tulee olla kokonaisvaltainen kulttuuristrategia, joka asettaa tavoitteita kulttuuritoiminnan kehittämiseksi ja kulttuuriomaisuuden säilyttämiseksi.

Kirkollishallituksen asettama kulttuuriyöryhmä kokoon-

tui Helsingissä 23.10. arkkipiispa Leon johdolla. Työryhmän jäsenenä toimivat Joensuun piispa Arseni, kulttuuritoimenjohtaja Liisa Heikkilä-Palo, amanuenssi Katariina Husso, museoviraston pääjohtaja Juhani Kostet ja kulttuurihistorian professori Marja Tuominen.

Työryhmä kokoontuu seuraavan kerran tammikuussa ja se kuulee työskentelyssään mm. kirkkomusiikin asiantuntijoita. Työryhmä laatii raporttinsa kesäkuuhun mennessä. ♦

AK

Helena Nikkanen ja Tuulikki Kilpinen kunniajäseniksi

Valamon konservointilaitoksen pitkäaikainen johtava konservaattori Helena Nikkanen ja Valtion taidemuseon konservaattori Tuulikki Kilpinen ovat saaneet harvinaisen huomionosoituksen. Pohjoismaisen konser-

vaattoriliiton Suomen osasto ry myönsi heille kunniajäsenyyden heidän pitkäjänteisestä, monipuolisesta, vuosikymmeniä kestäneestä ja yhä jatkuvasta työstään konservoin-

tialan hyväksi. Kunniajäsenyydet julkistettiin elokuussa Konservattoriliiton 50-vuotisjuhlassa Helsingissä. ♦

AK

Lisätietoja: www.ort.fi / uutiset

Tuulikki Kilpinen ja Helena Nikkanen.

LAURA SALLAS

Toivon lahja – ekologinen tapa muistaa ystävää

Filantropia on avannut uudet Toivon lahjan sivut osoitteessa www.toivonlahja.fi. Toivon lahjat on maalannut muotoilija Irina Nyssönen ja alkupe-
räisistä teoksista kootaan näyttely.

Toivon lahjat ovat aineettomia lahjoja, joilla tuetaan Filantropian työtä vähempiosaisten parissa Etiopiassa, Keniassa, Tansaniassa, Moldovassa ja Venäjän Karjalassa sekä kriisialueilla, kuten Syyriassa.

Toivon lahja on ekologisesti kestävä ja eettinen vaihtoehto lahjaksi ystävälle tai sukulaiselle. Lahjalla annetaan toivoa sitä tarvitseville ja ilahdutetaan ystävää kauniilla teolla. Tavaraita saattaa kaapissa olla liiaksikin asti, mutta iloa, lämpöä ja toivoa ei koskaan ole liikaa.

Helpoin ja nopein tapa hankkia Toivon lahja on tehdä tilaus verkossa ja lähettää sähköinen kortti lahjan saajalle. Kortin voi tulostaa ja kirjoittaa henkilökohtaisen viestin. Kortin voi myös tilata postitse kotiin. ♦

Lisätietoja: toivonlahja@ort.fi,
044 336 7064.

Kotkan Tiistaiseura 60 vuotta

PSHV toimii Tiistaiseurojen keskusjärjestönä. Kotkan Tiistaiseuran perustamisesta tuli tänä vuonna kuluneeksi 60 vuotta. Tiistaiseuran perustava kokous pidettiin helmikuun 24. päivänä 1953 opettaja Maria Haikosen kotona. Hänet valittiin myös seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi.

Seuran jäseniksi liittyivät kaikki perustavassa kokouksessa olleet seurakuntalaiset, joita oli paikalla Johannes Usvamo, Nadja Usvamo, Boris Usvamo, Georg Iltola, Maija Hankasalo, Mirjam Huuhtanen, Maria Haikonen, Antti Hartikainen ja Paula Seise.

Kotkan Tiistaiseurassa on jo aiemmin vietetty 20-, 30-, 40-, 45-, ja 50 - vuotisjuhlia. Juhlissa on muisteltu menneitä kuvien, historiikin ja keskustelujen avulla. Nyt tiistaiseuralliset kokosivat Nikolaos-salille kattavan valokuvänäyttelyn eri vuosikymmenien tapahtumista.

Lokakuun 27. päivä juhlittiin Tiistaiseuran 60 vuotista taivalta. Juhlaliturgian toimitti piispa Arseni papiston avustamana. Pääjuhla vietettiin Nikolaos-salissa liturgian jälkeen. Seurakunnan emäntä Sirkka Paasonen apujoukkoon vastasi juhlalounaasta. ♦

Kirkkoherra Alexander Hautamäki

Juhlaliturgian toimitti piispa Arseni papiston avustamana.

media

YLE Radio 1

1.12. Liturgia klo 11, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen kirkko, Hämeenlinna

6.12. Liturgia klo 10, Pyhän Aleksanteri Syväriläisen kappeli, Helsinki

14.12. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, arkkipiispa Leo

15.12. Liturgia klo 11, Pyhän marttyyriksarinna Aleksandran kirkko, Turku

17.12. Iltahartaus klo 18.50, rovasti Jarmo Hakkarainen

24.12. Suuri ehtoopalvelus klo 18, Pyhän Kolminaisuuden katedraali, Oulu

25.12. Liturgia klo 8, Pyhän Kolminaisuuden katedraali, Oulu

26.12. Liturgia klo 10, Kristuksen kirkastumisen kirkko, Porvoo

31.12. Ehtoopalvelus klo 18, Pyhän Nikolaoksen katedraali, Kuopio

12.1. Liturgia klo 11, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tampere

18.1. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra Markku Salminen

21.1. Iltahartaus, klo 18.50, Pastori Mikko Leistola

8.2. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, Pastori Tuomas Kallonen

9.2. Liturgia klo 11, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen kirkko, Hämeenlinna

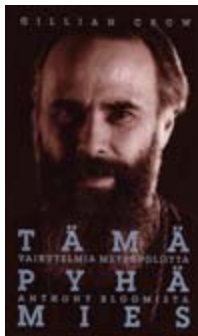
18.2. Iltahartaus, klo 18.50, Filantropian projektipäällikkö Aino Nenola

23.2. Liturgia klo 11, Pyhän apostoli Andreaksen kirkko, Rovaniemi

Jumalanpalvelukset ja hartausohjelmat kuunneltavissa myös Yleisradion internetsivuilla: <http://yle.fi/radio1/> uskonto/hartausohjelmat/

Tämä pyhä mies

Gillian Crow: Tämä pyhä mies
– Vaikutelmia metropoliitta Anthony Bloomista.
Ortodoksinen veljestö, 2013.

Metropoliitta Anthony Bloom, suomalaisille teoksistaan Rukouskoulu, Elävä rukous ja Tuhlaajapojan paluu tutuksi tullut kirkonmies, on saanut vastailmestyneessä teoksessa elämäntäyteisen muotokuvan.

”Tämä pyhä mies” -kirjassa käsitys metropoliitta Anthonysta pyhänä miehenä ja elävänä ikonina vahvistuu. Metropoliitta itse on eri mieltä.

– En ole hyvä ihminen, hän sanoo, sillä hän tunnisti luonteensa pimeämmän puolen.

Tavoiltaan häntä ei luonnehdita erityisen hurskaaksi, vaan pikemminkin käytännön mieheksi, joka kammoaa tekopyhyyttä. Ihmisen perustehtävä on ottaa ristinsä

ja seurata ylösnoussutta Kristusta. Elävän Jumalan kohtaaminen on kaiken pohja ja perusta. Teologi on rukoilija.

Venäläisdiplomaatin perheeseen v. 1914 Sveitsissä syntyneen pojan, André Bloomin lapsuuden mullisti Venäjän vallankumous seurannut maanpakolaisuus. Kirja kuvaa ankaraa lapsuutta Pariisissa, työtä munkina ja lääkärinä miehitystyössä Ranskassa ja seurakuntapappina ja piispana Britanniassa. Pappisuralle pääsy vaati häneltä ponnistelua ja tuotti karvaita pettymyksiä.

Gillian Crow kirjoittaa, että hänen taroituksenaan ei ole selostaa metropoliitta Anthonyn uran ulkoisia vaiheita, vaan hänen elämänsä kristittyinä innoituksiksi lukijoille.

Hän onnistuu hyvin maustaessaan metropoliitta Anthonyn elämänvaiheita kohtaamisilla, vuoropuheluilla ja väliin hyvinkin arkisilla tapahtumilla. Hiippakuntasihiteerinä toiminut kirjoittaja ei ole kuitenkaan malttanut jättää pois seikkaperäisiä vierasluetteloita ja kuvauksia Britannian

kirkollisista tapahtumista.

Lahjansa metropoliitta Anthony käytti kirkon parhaaksi. Hänen elämäntyönsä on mittaamaton evankeliumin opettajana, kirjoittajana, rautaesiripun takaisen Neuvostoliiton radioäänenä ja vierailijana sekä seurakuntapappina ja hiippakunnan perustajana Britanniassa.

Metropoliitta Anthonyn mukaan ortodoksisen kirkon sanoma on universaali ja koskee kaikkia ihmisiä. Hän ponnisteli tuodakseen esiin aidon ortodoksisen uskon ilman korostunutta kansalliseskeisyyttä, poliittista taktikointia tai kuolleita tapoja ja hierarkioita. Hän toimi myös ekumeenisen työn pioneerinä.

Kirkon hierarkia on hänen mukaansa palvelemista, ei vallankäyttöä. Kaikki kirkon jäsenet ovat tasa-arvoisia. Kirkon elämässä tarvitaan rakenteita, kuten joki tarvitsee törmänsä, mutta vesi, joka virtaa, on Kristuksen elävää vettä.

Helena Suomala

Mysteeri

Viktor Riissanen,
Mysteeri, Kustannus-
yhtiö Ilias Oy

Viktor Riissanen kirja *Mysteeri* tuo esille kirkon opettajien, taiteilijoiden ja tiedemies-ten ajatuksia elämän ja olemisen mysteeristä. Takakannen mukaan

kirjassa pohditaan suuria kysymyksiä: mitä aika ja avaruus ovat meidän ajassamme? Mitä ja millaisia ne ovat jossakin toisissa maailmoissa ja maailmankaikkeuksissa? Mitä ja millä perusteella voimme sanoa jotakin ikuisuudesta? Mitä oleminen on ja onko olemassa jotakin, joka on enemmän tai sitten vähemmän kuin oleminen.

Kirjan mielenkiintoiset pohdinnat liittyvät aikaan ja sen olemukseen. Kaikkialla aika ei kulu yhtä nopeasti tai hitaasti: ”Jos pystyisimme rakentamaan avaruusaluksen, jonka nopeus lähenisi valon nopeutta, niin ensimmäiset viisi vuotta avaruudessa vastaisivat lähes 75 vuotta maan päällä. Kun astronautit pitkän matkansa jälkeen palaisivat kotiin, he olisivat merkittävästi nuorempia kuin heidän omat lapsensa.”

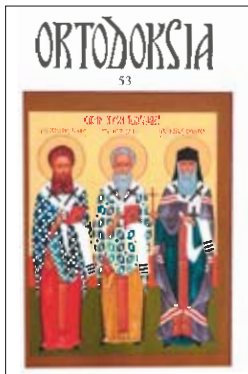
Kirjassa tieteellistä ja uskonnollista maailmankuvaa ei esitetä välttämättä vastakkaisina näkökulmina. Tiede voi olla todistamassa Luojan työtä. Kirjan tekijällä on selkeästi oma näkökulma, ikuisuus on olemassa. Kirjan lopussa on 14-sivuinen luetelo kirjassa lainattuihin henkilöihin. Kaikkiaan kirjassa on viitattu useaan sataan ajattelijaan. Se johtaa hieman hengästy-

tävään lukukokemukseen. Kokonaisuus jää paikoittain sirpaleiseksi, samoin kuin kirjan jaottelu eri lukuihin. Takakannen suuret kysymykset jäävät ymmärrettävästi ilman selkeitä vastauksia.

Kirjassa ei ole kirjoittajan henkilöesitelyä, ei myöskään esipuhetta, mistä lähitölkohdistä kirja on kirjoitettu. Niitä jäin kaipaamaan. Kokonaisuutena kirja antaa ajattelemisen aihetta ja ajatuksia. Se, mitä pidämme arjessa itsestäänselvyytenä, ei sitä välttämättä ole. Tämän ajan materiaalisessa maailmassa on hyvä miettiä sitä, että maailma ei rajoitu vain tähän näkyvään maailmaan. On olemassa maailma, johon tämän ajan mittarit ja määritelmät eivät ylety.

Timo Honkaselkä

Ortodoksia 53.osa

Ortodoksia, 53.osa
Ortodoksisten pappien liitto ja Itä-Suomen yliopiston filosofisen tiedekunnan ortodoksisen teologian koulutusohjelma.

Ortodoksia- vuosikirjan 80 v. -numero tarjoaa maallikollekin varsin mielenkiintoisen ja ajankohtaisen lukupaketin. Pääteemana on Idän Ortodoksisten kirkkojen ja ns. Orientaalisten Ortodoksisten kirkkojen v. 451 Kalkedonin kirkolliskokouksesta alkanut, siis nyt yli 1500 vuotta vanha, oppiriita. Merkillistä tässä riidassa on se, että

kumpikin osapuoli perustaa näkemyksensä P. Kyrillos Aleksandrialaisen kristologiaan, jonka hän kiteytti fraasilla ”Jumalan Sanan yksi lihaksittunut luonto”. Kalkedonissa osapuolet vain ymmärsivät sitä eri tavalla. Maallikolukijan on kuitenkin tärkeä muistaa, että tässä ei ole kyse tavasta, jolla Jumala tuli Kristuksessa maailmaan, vaan siitä miten tämän lihaksi tuleminen ilmaistaan ja kuvataan ihmiskielellä (ja ihmiskunnan eri kielillä) sekä ihmisten luomilla tieteellisillä termeillä. Itse tapahtuma jää, prof. John McGuckinin sanoin, mysteeriksi, ja ongelma on pitkälti kielellinen, joskin sitä käsitellessä kirkolliskokouksissa oli mukana aimo annos valta- ja kirkkopoliitiikkaa, mutta myös aito pyrkimys etsiä ”kirkkoisien mielenlaatua”.

Kielellinen aspekti ilmenee mm. siinä, että P. Kyrillos käytti ”luonto” -sanaa jo silloin vanhoillisessa merkityksessä, tarkoittaen lähinnä konkreetista ”persoonaa”, ja myös siinä, että osittain käännösvirheen takia asia usein ilmaistaan muodossa ”lihaksittuun Jumalan Sanan yksi luonto”.

Itse oppiriita on ollut esillä lukuisissa kirkkojenvälisissä neuvotteluissa, ja Britanniassa toimivan Orientaalisen kirkon päämies, Metropoliitta Seraphim, kertoo niiden tuloksista ja ongelmista. Melko laaja yksimielisyys on saavutettu teologisissa kysymyksissä (kuten prof. Dietmar Winklerin mukaan myös Orientaalisten kirkkojen ja Katolisen kirkon välisissä dialogeissa), mutta ylivoimaisia esteitä lähentymiseen löytyy organisatorisista ja liturgisista kysymyksistä.

Kolmen englanninkielisen kirjoituksen ohella hyvän kokonaiskuvan oppiriidan vaiheista saa TM Timo Anttilan ja prof. Pekka Metson laajemmasta yleisesityksestä. Asia ei kuitenkaan jää siihen, sillä numeron ”muista puheenvuoroista” ensimmäinen tuo esille Lähi-idän kristittyjen kärsimykset arabikevään pyörteissä. Suomen Lähi-idän instituutin johtaja Ari Kerkkänen huomauttaa, että näiltä ”kristinuskon syntysijoilta” suuria määriä kristittyjä on joutunut pakenemaan ulkomaille. Toivottavasti opillisista eroavaisuuksista huolimatta me osaamme kohdata heidät ”saman kirkkoperheen jäseninä”.

Malcolm Hicks

Рождество Христово.

Приближается праздник Рождества Христова, и вновь мы становимся свидетелями воплотившейся Божественной Любви к падшему миру.

Бог – Творец мира и его законов, имеющий источник всего в Себе Самом, жертвует всем этим из любви к нам. Рождеством Своим Он вольно принимает на себя «образ раба» (Флп. 2,7), то есть нашу бrenную человеческую природу, а вместе с ней скорби, страдания и саму смерть.

Зачем понадобилось совершать этот жертвенный акт? Неужели Всемогущий Бог, создавший всю Вселенную одним Своим творческим словом, не мог лишь одним произволением Своей Воли простить падшее человечество, совершенно стереть грех и вернуть людям утраченное райское состояние? Конечно, мог, но тогда была бы явлена лишь Божия Сила, и мы не смогли бы познать самое главное – Божию Любовь. Ведь именно пришествием в мир Сына Божия нам в полноте раскрывается жертвенная любовь Творца. «Любовь Божия к нам открылась в том, что Бог послал в мир Единородного Сына Своего, чтобы мы получили жизнь через Него. В том любовь, что не мы возлюбили Бога, но Он возлюбил нас и послал Сына Своего в умилование за грехи наши» (1 Ин. 4, 9-10).

Родившемуся Христу волхвы приносят свои дары: золото – как Царю царствующих и Господу господствующих; ладан – как Богу и Первосвященнику; смирну – как идущему на вольную смерть и погребение Агнцу, заколаемому за грехи мира.

Постараемся и мы принести свои личные дары лежащему сегодня в яслях Богомладенцу. Пусть золотом будет наша искренняя вера, которая по слову апостола Петра, – «драгоценнее гибнущего, хотя и огнем испытываемого золота» (1 Петр. 1,7). Ладаном – духовный фимиам нашей благодарности и хвалы Богу за Его Неизреченную Любовь к нам. Вместо смирны, помогающей предохранить тело умершего от гниения, принесем духовную смирну, защищающую нашу веру от мертвенности – добрые дела, которые являются для Бога лучшей жертвой. Об этом говорил еще пророк Исаия, когда передавал нам Божественные слова: «К чему Мне множество жертв ваших?.. научитесь делать добро» (Ис. 1,11,17).

Необходимо разглядеть в других людях, окружающих нас, образ и подобие Божие, простить им все обиды и разногласия, ибо все мы дети Божии, а значит друг другу братья и сестры, для спасения которых и явился в мир, через свое Рождество наш Спаситель Иисус Христос.

Протоиерей Константин Стрекачев

Lämmin kiitos

riippi-isälleni Pertti Ruotsalaiselle ja maatuska Marjatalle, Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leolle, Valamon luostarin igumeni Sergeille ja veljestölle, Valamon opiston henkilökunnalle, Taipaleen ortodoksiselle seurakunnalle, Ortodoksisten Kanttorien Liitto ry:lle sekä sukulaisille ja ystäville muistamisesta minua merkkipäivänäni.

- Wilhelmiina Virolainen -

Oikaisu

Aamun Koiton numerossa 4 /13 sivulla 7 (Ajatuksia auttamisesta) on haastatellun, Filantropian varapuheenjohtajan etunimi osassa tekstiä väärin. Oikea nimi on Hannele Järvinen.

Pahoittelemme virhettä.

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden (viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2013 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

AAMUN KOITTO
Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähetykset

Vastanottaja
maksaa posti-
maksun (vain
tilaukset)

Lähteen ihme

Satukirja lapsille.

Eija Ipatti. Kuvitus Arja Vainikainen. 47 sivua.

"Eräänä päivänä ympäristö alkaa voida huonosti. Pieni lähde ja satu-metsä joutuvat kärsimään taloudellisen kasvun noususta. Luonto saastuu." Pieni tyttö uskoo että ihme voi tapahtua. Siunatun veden ja rukouksen avulla kaikki järjestyy...

Lähteen ihme -kirja on paluu lapsuuden muistoihin, jossa kesät olivat lämpimiä, metsät vihreitä ja lähdevesi raikasta. Kielikuvat ovat eläviä ja lukija voi samaistua maisemiin. Kappaleet ovat lyhyitä. Kirjan kaunis kuvitus tukee tarinaa.

Kirja sopii mainiosti uskonnon oheismateriaaliksi alakouluun. Kovakantinen, kauniisti taitettu kirja on myös hyvä lahjakirja.

Kirjailija ja kuvittaja käyttävät leiviskänsä kirkon hyväksi. Tämän kirjan tuotto menee ortodoksisen lapsi- ja nuorisotyöhön.

Lisätietoja: Eija Ipatti, puh. 050 309 5770 tai ipatti.eija@gmail.com ja Kuopion ortodoksinen seurakunta, puh. 020 6100 300, s-posti: kuopio@ort.fi.

sujuvaa yhteistyötä

 aste
helsinki

Palvelua ja järjestelmiä sisällön saattamiseksi eri jakelukanaviin laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

www.astehelsinki.fi

Surussa kanssanne...

*Surun ja menetyksen kohdatessa
haluamme tarjota lämminhenkistä,
asiantuntevaa käytännön apua
kaikissa hautajaisasioihin
liittyvissä järjestelyissä.*

Joensuun Hautaustoimisto
Leo Vatanen

Yläsatamakatu 10, Joensuu
puh. (013) 223 633, päivystys 0400 271 956
leo.vatanen@elisanet.fi • www.leovatanen.fi

KARELINA
VALITSE AITOA LAATUA
POHJOIS-KARJALASTA

Karjalainen verkkokauppa
www.karelina.fi

Käy tutustumassa ja tilaa!
puh. 045 341 8812
facebook.com/Karelinashop

*Aamun Koiton seuraava
numero ilmestyy 17.2.2014 ja sen
teemana on "Maailmanlaajuinen
kirkkomme".*

*Kristus syntyy – kiittäkää!
Aamun Koitto toivottaa lukijoilleen
rauhaisaa joulun aikaa.*

JOULU VALAMOSSA 23.-26.12.2013

Etsitkö vaihtoehtoa omalle ja läheistesi joulunvietolle? Valamon luostari tarjoaa rauhaisaa juhlan tuntua kauniissa ympäristössä.

Joulun täysihoitopaketit majoitusmuodon mukaan:

269-383 € / HLÖ / 3 VRK

Ennakkovaraajan etu: Varaa joulupaketti 1.12.2013 mennessä, niin saat lisämajoitusvuorokaudet aamiaisella (22.-23.12 ja/tai 26.-27.12) joululahjahintaan 10 €/hlö/vrk.

UUSIA KOKEMUKSIA VALAMON KURSSEILTA

- Hopeaesineiden korjauskurssi 2.-7.12.2013
- Rakkauden ja kuoleman filosofia 6.-8.12.2013
- Valamon hiljaisuuden retiriitti 11.-15.12.2013
- Vapauden filosofia 17.-19.1.2014
- Hopeatyön alkeet 19.-22.1.2014
- Rikasta minua -parisuhdekurssi 24.-26.1.2014
- Kierrätyslasista uutta 2.-7.2.2014
- Krzysztof Kieslovskin elämä ja elokuvat 14.-16.2.2014
- Ikonimaalauksen peruskurssi 21.2.-2.3.2014
- Ortodoksisuus tutuksi -peruskurssi 28.2.-2.3.2014

Kaikki kurssit: www.valamo.fi/opisto

Valamoon on suora bussiyhteys Helsingistä päivittäin.

Muista myös Valamon myymälä Tuohus Helsingissä, Liisankatu 29 sekä verkkokauppamme webtuohus.valamo.fi

Lämpimästi tervetuloa Valamon luostariin!

Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo • puh. 017 570 1810
myyntipalvelu@valamo.fi • www.valamo.fi

Pyhien isien opetuksia pappeudesta

Jos sinut on havaittu arvolliseksi saamaan jumalallinen ja kunniakas pappeus, sinun on ensin uhrattava itsesi ja kuoltava himoille ja nautunnoille. Vasta sitten rohkene lähestyä elävää ja pelättävää uhria, ellet tahdo että jumalallinen tuli kuluttaa sinut kuin kuivan ruohon. Serafikaan ei uskaltanut ilman pihtejä koskettaa jumalallista hiiltä (Jes. 6:6); kuinka siis sinä tekisit sen ilman himottomuutta? Kun olet saavuttanut himottomuuden, puheesi pyhittyy, huulesi puhdistuvat, sielusi ja ruumiisi tulevat siveiksi ja uhria toimittavat kätesi tulevat jumalallisessa tulesa kultaakin kirkkaammiksi.

Valvo itseäsi, kuten apostoli kehottaa (1.Tim. 4:16). Toimita aina ensin proskomidi omien syntiesi tähden, että jumalal-

linen tuli kuluttaisi pois kaiken saastan, mitä sinussa on ollut tai heikkoutesi tähden vieläkin on. Tällä tavoin sinusta tulee kelpvollinen ja puhdas valittu astia, joka on jumalallisen uhrin arvoinen. Vaikka on ollut puu- ja saviastioita, sinusta voi tulla hopea- tai jopa kultamalja, jos sinulla vain on uskallusta taivuttaa Jumala puoleesi. Sillä kun Jumala on valmis kuulemaan ja vastaamaan, ei ole mitään estettä tällaiselle muutokselle.

Papin tulee olla vapaa kaikista himoista, varsinkin haureudesta ja pitkävihausuudesta, jotka eivät saa edes käväistä hänen mielessään, jottei hän saisi osakseen tuomiota ja inhoa niin kuin pitaallinen tai kasvonsa noennut koskettaessaan kuninkaallista ruumista

Järkevän ihmisen tavoin sinun tulee ym-

märtää, että sitä, jonka Jumala vanhurskauttaa, ei kukaan voi tuomita kadotukseen (Room. 8:33-34). Jos siis sinut on kutsuttu taivaallisen pappeuden ylimaalliseen armoon, älä enää kiinnitä huomiota menneisyyteesi, vaikkei se ehkä olisi-kaan tahraton, sillä olethan nyt Jumalan avulla puhdistunut ja parantunut. Sen sijaan valvo ahkerasti ja raittiisti uutta elämäsi, ettet tahrasi saamaasi armoa. Jos joku mielettömyydessään muistelee entisiä lankeemuksiasi ja epäilee toimittamasi pappeuspalveluksen arvoa, hänelle kuuluvat Herran sanat: ”Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpyhäksi” (Apt. 10:15)

*Pyhittäjä Teognostos
Kääntänyt nunna Kristoduli*